

**Gemeente
Rotterdam**

Onderwerp: Beantwoording SV 'Eerlijke AI begint lokaal - hoe pakt Rotterdam de AI-verordening aan' (25bb000448)

Cluster: Bestuurs- en Concernondersteuning

Portefeuille: Financien, Organisatie, Dienstverlening, Grote Projecten

Portefeuillehouder: B.J. van Rij

Van: Bernie Goedhart

Telefoon: 14 010

Uw kenmerk: 25bb000448

Ons kenmerk: M2501-6551 25bo003419

Datum: B&W 4 maart 2025

Aan de gemeenteraad

Op 23 januari 2025 stelde M.H. Biljoen (Groenlinks) ons schriftelijke vragen over 'Eerlijke AI begint lokaal: hoe pakt Rotterdam de AI-verordening aan?'

Inleidend wordt gesteld:

'Het digitale decennium is in volle gang. De Europese Unie heeft verschillende doelstellingen gesteld waardoor Europa een digitale transformatie ondergaat richting 2030. De VNG heeft de Uitvoeringsanalyse Digital Decade AI-verordening opgesteld waarin in kaart gebracht wordt wat de gevolgen zijn van de Europese wet- en regelgeving voor gemeenten. Uit de uitvoeringsanalyse blijkt dat er nog veel moet gebeuren voordat gemeenten voldoende toegerust zijn voor doeltreffende uitvoering. Gelukkig brengt de VNG in de uitvoeringsanalyse ook maatregelen op die gemeenten moeten nemen om effectief te zijn in de uitvoering van de AI-verordening. Het beleidsprogramma Digital Decade is belangrijk beleid om om te gaan met de kansen en bedreigingen die digitalisering met zich meebrengt. GroenLinks Rotterdam vindt het daarom belangrijk dat Rotterdam voldoet aan de verordening om goed om te gaan met de veranderingen van het digitale decennium.

Wij zien de antwoorden op deze vragen met veel belangstelling tegemoet.'

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Wat is de reactie van het college op de Uitvoeringsanalyse Digital Decade AI-verordening van de VNG?

Antwoord:

De gemeente Rotterdam heeft actief bijgedragen aan de uitvoeringsanalyse van de VNG. De Algoritme Expert van de gemeente nam deel aan de landelijke expertgroepen over de AI-verordening. Het college herkent zich in de genoemde actiepunten en laat deze landen

in de herziene algoritme governance (zomer 2025). Het is goed dat de VNG richting geeft aan de uitvoering van de AI-verordening. Veel voorgestelde stappen zijn uitgevoerd en risico's worden onderkend. Denk hierbij aan het versterken van bewustwording en kennis, en het structureel beschikbaar maken van middelen en expertise.

Vraag 2:

Is het college op de hoogte welke verplichtingen uit de AI-verordening van toepassing zijn op de gemeente Rotterdam?

Antwoord:

Ja, het college is op de hoogte van de verplichtingen die van toepassing zijn op de gemeente Rotterdam. Op korte termijn zijn dat de algemene bepalingen, de plicht tot AI-geletterdheid en het niet in gebruik hebben van verboden AI-systemen. Deze verplichtingen gingen per 2 februari 2025 in.

Vraag 3:

Wat is de huidige stand van zaken rondom de verplichtingen die voortvloeien uit de AI-verordening?

a. Voldoen we aan de verplichtingen die per 2 februari 2025 in gaan? Zo niet, wat moet daarvoor nog gebeuren en op welke termijn gaat dit gebeuren?

Antwoord:

Met de huidige algoritme governance is de gemeente een eind op weg om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de AI-verordening. De herziene algoritme governance (zomer 2025) en daarop aansluitende opleiding zal de bekende hiaten invullen.

De plicht tot AI-geletterdheid houdt in dat medewerkers goed op de hoogte zijn van wat het betekent om met AI-systemen te werken en welke verplichtingen daarbij komen kijken. Dat is een grote opgave. Er wordt gewerkt aan een opleidingsprogramma voor diverse doelgroepen. Hierdoor zal de gemeente nog niet volledig voor 2 februari 2025 aan de verplichting voldoen. Dat is ook niet noodzakelijk, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) stelt¹ dat in de context van de AI-verordening, beleid, best practices en richtsnoeren op het gebied van AI-geletterdheid nog in ontwikkeling mogen zijn.

In lijn met de huidige Rotterdamse insteek roept de AP op om AI-geletterdheid strategisch en langdurig op te pakken. Dit helpt om de menselijke regie te borgen zodat AI-systemen verantwoord worden ingezet. Daarvoor is kennis nodig over de werking, mogelijke risico's en kansen van AI-systemen. Echter hoeft niet iedereen over dezelfde kennis te beschikken. Zo is het voor beleidsmakers, politici en toezichthouders essentieel om een hoog AI-kennisniveau te hebben om de juiste beleidskeuzes te kunnen maken. Voor burgers en consumenten is basiskennis over de werking van AI wenselijk of zelfs noodzakelijk, vooral wanneer AI-systemen een rol spelen in besluitvorming die mogelijk gevolgen voor hen heeft. De website met informatie over algoritmegebruik binnen de gemeente is recent geactualiseerd.²

¹ Aan de slag met AI-geletterdheid, perspectief op kennisopbouw over AI-systemen bij organisatie, februari 2025

² [Algoritmes | rotterdam.nl](https://algoritmes.rotterdam.nl)

Er is geen one size fits all-set aan maatregelen die zorgt voor een toereikend niveau van AI-geletterdheid. Bij de beheersing van AI-systemen is belangrijk in welke lokale context de systemen worden ingezet. Dit vertaalt zich ook door naar de kennis die betrokkenen nodig hebben. AI-geletterdheid gaat daarnaast niet alleen over de technische werking van AI-systemen, maar ook over de sociale, ethische en praktische aspecten. Welke maatregelen organisaties precies behoren te nemen om AI-geletterdheid bij medewerkers te bevorderen, staat niet in de wet. Als coördinerend AI- en algoritmetoezichthouder ziet de AP het als een eerste prioriteit om bewustwording te creëren over het belang van AI-geletterdheid bij organisaties.

Met betrekking tot de verplichting van het niet in gebruik hebben van verboden AI-systemen. Kan aangegeven worden dat er geen verboden AI-systemen bekend zijn binnen de gemeente.

Vraag 4:

In hoeverre zijn de maatregelen die de VNG noodzakelijk acht voor effectieve uitvoering al aanwezig binnen de gemeente Rotterdam?

Antwoord:

Zie in de eerste plaats het antwoord op vraag 3. AI biedt waardevolle kansen om maatschappelijke vraagstukken op te lossen, processen te vereenvoudigen en innovatie te stimuleren, mits dit zorgvuldig wordt bestuurd en ethisch verantwoord wordt ingezet. AI-systemen worden daarom geïnventariseerd en geregistreerd, AI-geletterdheid wordt gestimuleerd en AI-compliance ingeregeld in de organisatie. In hoofdlijnen bieden de (huidige) instrumenten en initiatieven uit de governance voldoende basis voor een verantwoorde omgang met algoritmes (Rekenkamer 2024) ³.

Tegelijkertijd ervaren we, samen met de G4, in de praktijk uitdagingen die verdere concretisering en gerichte ondersteuning vereisen. De VNG kan een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van gemeenten bij kennisdeling, financiële haalbaarheid, compliance en het bewaken van publieke waarden. Een realistische en pragmatische aanpak is hierbij essentieel voor het vervolg.

De vanuit de VNG geadviseerde toekomstige rol van de AI-compliance officer (AICO) is nieuw, maar heeft veel overlap met onze Algoritme Expert. De doorontwikkeling van deze rol heeft de aandacht van het CIO Office. Ondertussen treffen we voorbereidingen voor de verplichtingen in relatie tot hoog risico AI-systemen en beperkt risico AI-systemen. Vanaf 2 augustus 2026 moeten gebruiksverantwoordelijken voldoen aan specifieke eisen met betrekking tot hoog risico AI-systemen op het gebied van risicobeheer, informeren van burgers en werknemers, het uitvoeren van beoordelingen van grondrechten en het registreren in de EU-databank en voor beperkt risico AI-systemen (transparantieplichtingen).

Vraag 5:

Zijn er, ook met het oog op het financiële ravijnjaar 2026, voldoende middelen om aan de verplichtingen van de AI-verordening te voldoen? Zowel qua capaciteit en expertise, als financiële middelen.

³ [kleur bekennen](#)

Antwoord:

Het financiële ravijnjaar brengt voor Rotterdam lokale keuzes met zich mee. De verplichtingen vanuit de AI-verordening worden daarin meegewogen. AI vraagt om investeringen die niet voor alle gemeenten haalbaar zijn. De kennis, expertise en met name ervaring is schaars op dit jonge vakgebied. Het college is dan ook trots op de vakspecialisten die zich voor Rotterdam en de lokale overheid inzetten op dit vakgebied. De G4 en de VNG zetten in op het benutten van gezamenlijke capaciteit en expertise, schaalbare oplossingen, gezamenlijke inkoop en waar mogelijk gebruik van subsidies. Door slim samen te werken en middelen efficiënt in te zetten, blijft AI veilig en betaalbaar, ook bij krappe begrotingen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten